

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en ordning for identifikation og registrering af kvæg og om mærkning af oksekød og oksekødsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 820/97«

(2000/C 117/09)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 12. november 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 152 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede David Evans til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. februar 2000.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 370. plenarforsamling af 1. og 2. marts 2000, mødet den 2. marts 2000, med 64 stemmer for, 3 imod og 3 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning⁽¹⁾

Den nye ordning for identifikation og registrering af kvæg og om mærkning af oksekød og oksekødsprodukter er baseret på to forslag. Det første⁽²⁾ [99/0205 (COD)], som Rådet og Parlamentet behandlede i december 1999, udvider blot de nuværende frivillige ordninger i lyset af de vanskeligheder, som de fleste medlemsstater er stødt på med hensyn til fuld gennemførelse af den krævede ordning til identifikation af kvæg. Rådet accepterede ikke de af Parlamentet foreslåede ændringer, men gik med til at rykke ikrafttrædelsestidspunktet frem, og Kommissionen tog, under henvisning til artikel 19, skridt til at forlænge status quo indtil 1. september 2000. Derfor vedtog Rådet den 21. december 1999 forordning (EF) nr. 2772/1999 om fastsættelse af generelle regler for en obligatorisk mærkningsordning for oksekød⁽³⁾.

1.1. Det andet forslag [99/0204 (COD)] omhandler etapevis indførelse af en obligatorisk identifikations-, registrerings- og mærkningsordning samt bestemmelser om en parallel frivillig mærkningsordning. I henhold til de beslutninger, som blev taget i december 1999, skal forslaget nu træde i kraft inden 1. september 2000.

1.2. I første etape bliver det obligatorisk for erhvervsdrivende og organisationer, som afsætter frisk eller frosset oksekød eller kalvekød, at mærke dette fra 1. september 2000 og fremefter, med:

- individuelle sporbarhedskoder, som kan være identifikationsnummeret på det dyr, som kødet stammer fra, eller et identifikationsnummer for en grupe dyr;
- regionen eller medlemsstaten eller tredjelandet, hvor slagteriet eller udbeningsvirksomheden er beliggende;
- slagteriets og udbeningsvirksomhedens autorisationsnummer;
- den dato, hvor dyret er slagtet;
- dyrekategorien (ikke defineret nærmere i forslaget);
- kødets ideelle minimumsmodningsperiode.

1.3. Med den foreslåede anden etape, som skal træde i kraft fra 1. januar 2003, indføres obligatorisk angivelse på mærket af:

- den medlemsstat, region eller bedrift eller det tredjeland, hvor dyret er født;
- den medlemsstat, region eller bedrift eller det tredjeland, hvor opfedningen har fundet sted;
- den medlemsstat, region eller bedrift eller det tredjeland, hvor slagtingen har fundet sted;
- den medlemsstat, region eller bedrift eller det tredjeland, hvor udbeningen har fundet sted.

1.4. Ifølge forslaget skal det også tillades at benytte nogle bredere geografiske definitioner, f.eks. hvis alt det ovenfor nævnte foregår i:

- en eller flere medlemsstater: angivelse af »oprindelse: »EF«;
- et tredjeland og EF: angivelse af »oprindelse: EF og tredjeland«;
- et eller flere tredjelande: angivelse af »oprindelse: tredjeland«.

(1) Der henvises til følgende dokumenter: KOM(1999) 486 endelig udg. — Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af oksekødsmærkningsordningerne i de forskellige medlemsstater. — KOM(1999) 487 endelig udg. — Forslag 99/0204 (COD) og 99/0205 (COD); og — KOM(1999) 487 endelig udg./2 — Korrigendum til artikel 22A i 99/0204 (COD).

(2) På dagsordenen for plenarforsamlingen den 8. og 9. december 1999.

(3) EFT L 334, 28.12.1999, s. 1.

1.5. Forslaget indeholder også nogle generelle regler, ifølge hvilke der sideløbende med de obligatoriske ordninger kan opereres med frivillige mærkningsordninger under overvågning af en kompetent myndighed og med verificerbar kontrol med identifikationen. Sådanne frivillige ordninger kan gælde både for EU- og tredjelandsoksekød.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Juridiske spørgsmål

2.1.1. Den foreslåede forordnings retsgrundlag er omstridt. Selv om man stadig afventer en dom i den sag, som Kommissionen og Europa-Parlamentet har anlagt mod Rådet med hensyn til brugen af traktatens tidligere artikel 43 som retsgrundlag for den eksisterende forordning nr. 820/97, vurderer Kommissionen, at Amsterdam-traktatens artikel 152 er det rigtige retsgrundlag.

2.1.2. De nærmere regler for anvendelsen af artikel 22, som gør det muligt for Kommissionen at overvåge og sikre forordningens håndhævelse, kræver, at Kommissionen i visse tilfælde indhenter en afgørelse hos eller søger bistand fra Den Stående Veterinærkomité⁽¹⁾.

2.2. Målsætninger

2.2.1. ØSU noterer, at forordningsforslagets målsætninger er komplekse; der opremses ikke færre end 33 betragtninger i forslaget. ØSU vurderer, at følgende må være hovedemnerne:

- at styrke forbrugernes tillid til oksekød;
- at sætte veterinærmyndighederne i stand til at gennemføre passende kontrol med både EU-dyr og importerede dyr, med henblik på at bekæmpe dyresygdomme;
- at sikre, at alt oksekød, som udbydes i detailsalg, kan spores tilbage til forarbejdningsvirksomheden, slagteriet og i sidste ende oprindelsesbedriften;
- at lette hurtig og nøjagtig informationsudveksling mellem medlemsstaterne samt samarbejde med Kommissionen vedrørende overvågning og sporing af flytninger af kvæg;
- at styrke forvaltningen af visse EF-støtteordninger;
- at undgå at pålægge producenterne alt for store administrative byrder;
- at garantere størst mulig gennemsigtighed på oksekøds-markedet.

2.2.2. Under ØSU's forhandlinger opstod der alvorlig tvivl om, hvorvidt det er fornuftigt, at man i én enkelt forordning samler juridiske og administrative tiltag, som har til formål at sikre en sund veterinær- og folkesundhedskontrol samt mærkningsbestemmelser, hvis formål er at hjælpe forbrugerne. Afsnit 1 består således af bestemmelser, som udelukkende tager sigte på at sikre sporbarheden (øremærkning, registrering, pas, elektronisk database); mens afsnit 2 indeholder mærkningsbestemmelser (slagteriets og udbeningsvirksomhedens autorisationsnummer, dyrekategori, slagtedato, ideel modningsperiode), som bl.a. skal være en hjælp til håndhævelsen, men som også skal give forbrugerne en beroligende eller nyttig information.

2.2.3. Det er ØSU's fulde overbevisning, at hensynet til befolkningens sundhed må være en topprioritet, og at målet bør være at iværksætte de nye ordninger så hurtigt som muligt. I denne forbindelse bemærker ØSU, at Parlamentet ikke var villig til at udvide de frivillige ordninger i henhold til forordning 820/97 til at dække perioden efter september 2000. På baggrund af de praktiske problemer, som i nogle lande er opstået med at få databasen etableret, vil det kræve en særdeles beslutsom indsats fra de relevante myndigheders side, hvis den fremskyndede tidsplan skal efterleves.

2.2.4. ØSU finder tillige, at oksekødsforsyningskæden fra landbrugsbedrift til forbruger er for lang og er præget af forskelle i henseende til organisering og praksis i de forskellige medlemsstater. ØSU anser det for at være af allerstørste betydning, at de kontroltiltag, som beskrives nærmere i forslagene, iværksættes effektivt i alle led i forsyningskæden i samtlige medlemsstater.

2.2.5. Kommissionen erkender, at der er grund til særlige overvejelser i forbindelse med behandlingen af oksekød eller oksekødsprodukter, som importeres fra tredjelands, idet ikke alle de oplysninger, som kræves for EU-oksekød, måske er tilgængelige. Kommissionen foreslår at tackle denne situation via en undtagelse, hvor beskrivelsen »tredjelands« eller »slagtet i (tredjelandets navn)« kan benyttes, i overensstemmelse med WTO-reglerne. De administrative foranstaltninger, der skal sikre, at sådant importeret oksekød opfylder de nødvendige sundhedsnormer, er ikke omfattet af den foreslåede forordning.

2.2.6. Endelig er ØSU bekymret over den mangfoldighed af forskellige bestemmelser, som gælder for mærkning af fødevarer, og som yderligere kompliceres af den her foreslåede lovgivning. ØSU opfordrer Kommissionen til straks at sætte ind inden for rammerne af sit fødevarer sikkerhedsprogram for, af hensyn til forbrugerne, at sikre større forenkling og højere normer ved mærkningen af fødevarer.

(1) Korrigendum KOM(1999) 487 endelig udg./2.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Opfyldelsen af forordningens mål sigter først og fremmest mod almenvellet og folkesundheden. ØSU er derfor tilhænger af, at den nuværende påligning af omkostningerne på producenten tages op til revision.

3.2. Mærkning

3.2.1. Efter ØSU's mening skal alle forbrugere fra starten på mærket kunne se, hvor dyrene kommer fra. Kommissionen foreslår derimod, at dette først skal være obligatorisk i anden fase fra 1. januar 2003.

3.2.2. ØSU har set meget nøje på spørgsmålet om angivelse af slagteriets eller udbeningsvirksomhedens autorisationsnummer på mærket. Alle relevante oplysninger er til nytte for forbrugerne og deres tillid vil øges, hvis mærket viser, at produktet omfattes af et omhyggeligt sporbarhedssystem. ØSU støtter derfor denne bestemmelse.

3.2.3. ØSU har også meget grundigt drøftet forslaget om, at mærket skal omfatte en angivelse af »oksekødets ideelle minimumsmodningsperiode«. Denne bestemmelse, som vedrører oksekødets tilberedningskvalitet og smag, er en overraskende medtagelse på mærkerne, som formodes at vedrøre sikkerhed og sporbarhed. Modning er et komplekst spørgsmål, som ikke blot afhænger af oksekødets alder efter slagtningsstidspunktet. Modningen påvirkes af omstændighederne ved slagtingen, temperaturen og opbevaringen samt andre faktorer i forbindelse med produktets håndtering på vejen fra slagteriet til forbrugeren. Angivelse af informationer om kvalitetsparametre (f.eks. modning af oksekød) skal principielt være frivillig.

3.2.4. Trods bemærkningerne i pkt. 2.2.2 mener ØSU, at forbrugernes tillid vil være tjent med en oplysning om, hvilken kategori af slagtedyr kødet stammer fra.

3.3. Bestemmelsernes rækkevidde

3.3.1. Kommissionen har erkendt, at der opstår praktiske problemer med bestemmelsernes anvendelse på mindre slagtere i detailhandelsleddet og landbrugsproducenter, som selv sælger deres varer. Selv om mange slagtere i praksis indkøber forsyninger fra én enkelt producent eller en gros-virksomhed, køber mange også ind hos flere forskellige kilder, hvorefter de i detailleddet sælger udskæringer fra forskellige dyr, alt efter hvad kunden beder om. Forudsat identifikations- og registreringsprocedurerne iværksættes og overvåges ordentligt, vil denne praksis ikke medføre yderligere risiko for forbrugerne, og det kan fremføres, at mindre slagtere, som i forretningen skærer kødet ud efter forbrugernes ønsker, bør fritages fra mærkningsforpligtelsen. Men ØSU går ikke principielt ind for en sådan fritagelse og mener, at det bør være muligt for mindre

slagtere at informere kunderne om oksekødets oprindelse i form af opslag i forretningen.

3.3.2. Artikel 14 fritager hakket oksekød, oksekødsafpuds eller opskåret oksekød fra nogle af mærkningsbestemmelserne og fra 1. januar 2003 gælder der et krav om angivelse af region, land, EU eller tredjeland som oprindelse. ØSU har principielt den mening, at denne undtagelse ikke harmonerer med målene om befolkningens sundhed, som er kernen i den foreslåede forordning. Sporbarhed er helt klart et vigtigt spørgsmål, når der er tale om produkter af blandet oprindelse. ØSU er imidlertid nået til den overbevisning, at det på dette stadium ikke i praksis er muligt at anvende mere strikse mærkningskrav. Det må erkendes, at mange af de dyr, som bruges i denne del af oksekødsindustrien (som omfatter malkekøer), måske er født, inden der blev indført effektive og kontrollerbare identifikationsordninger. Det må også erkendes, at handelen med disse produkter er kompleks, og at de er af stor betydning for forbrugerne og cateringbranchen. Kommissionen anmodes derfor om at lægge særlig vægt på at få løst disse problemer og at fremsætte yderligere forslag i god tid inden januar 2003.

3.4. BSE-undersøgelse

ØSU henstiller, at man i forordningen medtager en pligt til at benytte en officiel, EU-godkendt test med henblik på BSE-undersøgelse af alt slagtet kvæg, når en sådan bliver tilgængelig. Forskningen i sådanne tests bør fremskyndes.

4. Konklusion

4.1. ØSU støtter i høj grad målet om at indføre strengere sundhedskontrol ved fremstilling, forarbejdning og salg af oksekød til fødevarer. ØSU er enig i, at evnen til pålideligt at spore alt oksekød tilbage til oprindelsesbedriften fra det sted, hvor forbrugeren køber kødet, er afgørende for at nå dette mål. Det er ØSU's opfattelse, at man med den foreslåede forordning vil kunne nå dette mål. ØSU støtter også målet om at styrke forbrugernes tillid til oksekød ved at gøre disse kontroltiltag gennemsigtige i kraft af en obligatorisk mærkningsordning. ØSU kan derfor godkende disse forslag med forbehold af ovenstående nærmere bemærkninger.

4.2. Både med hensyn til mærkning af oksekød og fødevarer-mærkning mere generelt resterer der efter ØSU's mening en betydelig indsats, førend ordningerne kan anses for at forsyne forbrugene med konsekvent, nyttig og pålidelig information. Ovenfor er anført nogle specifikke spørgsmål, hvor der skønnes at bestå et yderligere presserende behov for en indsats med hensyn til oksekød. I det bredere spørgsmål om fødevarer-mærkning anmodes Kommissionen om at orientere om, hvorledes det går med kodificeringen af det direktiv, som der refereres til i forbrugerhandlingsplanen 1999-2001 fra december 1998.

4.3. Kommissionen opfordres til at tage alle nødvendige skridt til at undgå, at denne nye overgangsordning trækker yderligere ud. Trækker indsatsen ud, vil forbrugerne miste tillid til oksekød og til EU-mekanismerne. Dette betyder, at både Europa-Parlamentet og Rådet bør benytte de eksisterende procedurer til hurtigt samråd, så arbejdet kan færdiggøres i god tid.

4.4. Sideløbende opfordres Kommissionen til øjeblikkeligt at etablere et passende overvågningsnetværk med hensyn til iværksættelsen af de nuværende bestemmelser i afsnit 1 i forordning (EF) 820/97 (identifikation og registrering af kvæg), så det sikres, at de data, som er nødvendige for indførelsen af

mærkningsordningens »første etape«, er til rådighed for alt kvæg senest den 31. august 2000. Samme tiltag bør tages med hensyn til indførelsen af »anden etape«. Med sigte herpå kunne de relevante afdelinger i Kommissionen (f.eks. levnedsmiddel- og veterinærkontoret i Dublin) indføre et inspektionsprogram i hele EU for at sikre sig, at samtlige medlemsstater har indført de nugældende bestemmelser om identifikation og registrering af kvæg.

4.4.1. Ydermere henstilles det, at Kommissionen inden den 31. august 2000 udsender en foreløbig rapport om, hvordan den nugældende lovgivning (identifikation og registrering) overholdes i samtlige medlemsstater.

Bruxelles, den 2. marts 2000.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Under forhandlingerne blev følgende ændringsforslag, som opnåede over en fjerdedel af de afgivne stemmer, forkastet:

Punkt 3.2.2.

Sidste sætning ændres til følgende:

»ØSU finder dog, at det kun er autorisationsnummeret på den sidste virksomhed i kæden, som skal angives.«

Begrundelse

Problemet er, at der ellers typisk vil skulle anføres 2 autorisationsnumre: Dels slagteriets og dels opskæringsvirksomhedens. Opskæringsvirksomhederne indkøber typisk kroppe fra flere slagterier for at få tilstrækkelige mængder i den ønskede kvalitet. Såfremt slagteriets autorisationsnummer skal angives, vil opskæringsvirksomheden være tvunget til at holde kødet fra hvert slagteri adskilt, hvorved der opstår mange små batch. Konsekvensen vil blive, at de små slagterier vil blive frasorteret, idet deres batch bliver for små, da opskæringsvirksomhederne ønsker få og store batch.

Afstemningsresultat

For: 15, imod: 37, hverken for eller imod: 6.
